

γατί

γατί, το, ουσ. [υποκορ. του ουσ. γάτα], το γατί· νεαρός πανέξυπνος, παμπόνηρος, ο ατσίδας: «αυτός ο πιτσιρικάς είναι σκέτο γατί». Υποκορ. **γατάκι, το**· βλ. και λ. γάτα και γάτος·

- *γιατί κλάνει το γατί*, βλ. φρ. *γιατί η γάτα έχει έν' αφτί*, λ. *αφτί*·

- *δεν έχει μήτε γατιά μήτε σκυλιά ή δεν έχει ούτε γατιά ούτε σκυλιά*, το άτομο για το οποίο γίνεται λόγος δεν έχει απογόνους: «είναι χρόνια παντρεμένος, αλλά, απ' ό,τι ξέρω, δεν έχει ούτε γατιά ούτε σκυλιά». Συνήθως η φρ. λέγεται για να προτρέψει κάποιον, που δεν έχει οικογενειακές υποχρεώσεις, ιδίως παιδιά, να ζήσει τη ζωή του ανέμελα και με άνεση και όχι να αγωνίζεται σκληρά και να στερείται για να αποθησαυρίζει: «γλέντα, βρε κορόιδο τη ζωή σου, που κάθεσαι κι αγωνίζεσαι να κάνεις περιουσία! Μήπως, πού θα την αφήσεις; Δεν έχεις ούτε γατιά ούτε σκυλιά». Ίσως από το ότι πολλά αντρόγυνα που δεν έχουν παιδιά παίρνουν στο σπίτι τους είτε γατιά είτε σκυλιά, για να τους κρατούν συντροφιά·

- *δεν έχει νε γατιά νε σκυλιά*, βλ. συνηθέστ. *δεν έχει μήτε γατιά μήτε σκυλιά*. Η φρ. σε χρήση από τους γεροντότερος και τείνει να εξαφανιστεί·

- *θέλει η κυρά μου και παίζουν τα γατιά της*, όταν σε ένα χώρο, ιδίως εργασιακό και, κατ' επέκταση, στο κοινωνικό σύνολο, υπάρχει αδιαφορία ή ανικανότητα των ιθυνόντων, τότε οι υφιστάμενοι κάνουν ό,τι θέλουν: «απ' τη στιγμή που έχεις το νου σου στα γλέντια και τις διασκεδάσεις, μην παραπονιέσαι που πάει κατά διαβόλου η δουλειά σου, γιατί θέλει η κυρά μου και παίζουν τα γατιά της, να 'μαστε δίκαιοι».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας